

NYHETER OM EU

NYHETSBRÄV FRÅN FOLKRORELSEN NEJ TILL EU NR 10 JULI 2001

Irländarna röstade nej till att göra EU till en superstat

Med 54 procent mot och 46 procent för, röstade Irland nej till Nicefördraget. Irland är det enda av EU:s 15 medlemsländer som folkomröstade om EU:s nya fördrag. Irlands grundlag kräver detta. I övriga medlemsländer är det parlamenten som, enligt tidtabellen från Nice, före utgången av nästa år ska godkänna Nicefördraget. Folketinget i Danmark har redan gjort det. Resultatet av Irlands folkomröstning är ett stort bakslag för EU. När folket äntligen fick säga sitt blev det ett rungande nej. Det är dessutom ett bakslag för den irländska makteliten. Såväl regeringskoalitionen som de båda ledande oppositionspartierna stödde ett ja i folkomröstningen. Partierna på nej-sidan var De Gröna, Sinn Féin, Oberoende socialister och Kristen solidaritet. Tillsammans har de fyra av de 166 platser i parlamentet.

I och med det irländska folkets nej har, enligt EU:s egna regler, Nicefördraget förvandlats till makulatur. En ändring av EU:s fördrag kräver att alla medlemsländer godkänner (ratificerar) den. Medlemsländerna är, som det brukar heta "fördragens herrar". Det är något som är helt avgörande för att länderna inte ska tappa all kontroll över unionen. Trots detta så säger u Sveriges statsminister Göran Persson, som Europeiska rådets ordförande, att Nicefördraget ska gälla. "Business as usual", är beskedet från Göran Persson och hans kollegor. Det är ett slag i ansiktet på irländarna. Även om valdeltagandet var lågt /drygt 30 procent) har en majoriteten av de som gått till vallokalen röstat nej. Nu får de besked om att de röstat fel och att de själva får röja upp den röra de ställt till med; folkomröstningen måste göras om. Tala om maktens arrogans! Gäller bara folkomröstningar där resultatet gillas av makteliten?

Nicefördraget handlar inte om EU:s utvidgning, som det ofta felaktigt hävdas. Det gör ingen skillnad att utvidga EU med gällande Amsterdamfördrag som grund.

Günter Verheugen. EU-kommissionär med ansvar för utvidgningen, säger mycket riktigt att förhandlingarnas kandidatländerna kan fortsätta som före den irländska folkomröstningen.

De nya medlemsländernas antal röster i EU:s ministerråd och antal platser i EU-parlamentet kan i stället skrivas in i deras anslutningsfördrag. Så gjorde man när Sverige gick med i EU.

Nicefördraget föreskriver dessutom att den nya röstfördelningen i ministerrådet träder i kraft den 1 januari 2005 - oavsett om EU vid den tidpunkten är utvidgat eller ej. Omfördelningen av platserna i EU-parlamentet kommer att införas ett år tidigare, den 1 januari 2004 - också det kommer att ske oavsett om det har tillkommit några nya medlemsländer vid den tidpunkten.

Med andra ord: Alla länder - undantaget Tyskland och Luxemburg - förlorar parlamentsplatser om tre år, och de små

länderna förlorar röstvikt om fyra år, även om EU fortfarande bara har 15 medlemsländer.

Nicefördragets verkliga innehåll är att göra EU mer centralstyrt, mer dominerat av de stora medlemsländerna och att ta nya steg i riktning mot en statsbildning. Vetorätten tas bort på ett trettio-tal områden. Det innebär att överstatligheten ökar och att ett enskilt medlemsland får ännu svårare att stoppa lagar man inte vill ha. De stora ländernas makt ökar på de smås bekostnad i framför allt ministerrådet. Det medför att även ett utvidgat EU kan domineras av främst Frankrike och Tyskland. Dessutom tas nya steg i riktning mot att göra EU till en militär union. Det är den utvecklingen som irländarna har röstat nej till. Att landets inflytande minskar i och med Nicefördraget och att den irländska neutraliteten är oförenlig med EU:s militarisering har varit nej-sidans huvudargument i Irland.

Stadigt minskat stöd för EU
Nej-sidans seger i den irländska folkomröstningen är inte lika överraskande som det kan förefalla. Stödet för EU har nämligen stadigt minskat. Det visar de fem folkomröstningar som hållits sedan 1972 i Irland.

Folkomröstningar	Ja	Nej
EU-medlemskapet (1972)	85%	15%
Enhetsakten (1987)	70%	30%
Maastrichtfördraget (1992)	65%	35%
Amsterdammfördraget (1998)	59%	41%
Nicefördraget(2001)	56%	54%

Vänsterpartiet vill omförhandla Nicefördraget

- Statsminister Göran Persson ger helt fel signaler om den irländska folkomröstningen om Nicefördraget. Han bagatelliserar folkomröstningens betydelse och det är illavarslande för oss som förväntar oss att EMU-frågan ska avgöras just i en folkomröstning, säger vänsterpartiets partisekreterare Pernilla Zettraeus.

- Nicefördraget gäller inte längre. Det är vad utslaget betyder. Hela fördraget måste förhandlas om från början.

EMU står högst på dagordningen i Storbritannien

Tony Blair vann en jordskredsseger i det brittiska parlamentsvalet. Labour tappade visserligen några platser till Liberaldemokraterna, men får mer än 410 av de 659 platserna i underhuset. De konservativa bottenapp från förra valet upprepade sig. Tories partiledare William Hague beslöt sig omgående för att avgå.

Valdeltagandet på under 60 procent var det lägsta sedan 1918. Nästa gång britterna ska gå till vallokalerna gäller det förmodligen en folkomröstning om brittiskt medlemskap i EMU.. Enligt tidigare löften ska en sådan hållas senast 2003. Tony Blair sade efter parlamentsvalet att frågan står högt på dagordningen, men det är inte troligt att omröstningen utlyses förrän opinionsundersökningarna visar på ett klart ja. Dit är det långt.

"Att rösta fritt är stort - att rösta rätt är större"

"Den irländska folkomröstningen om EU:s fördrag måste göra om, säger ansvarsfulla ledare inom politik och medier. Valdeltagandet var för lågt." Det skriver Aftonbladets kulturredaktion den 13/6.

"En intressant princip. Med samma argument bör det amerikanska presidentvalet gå i repris. Sveriges blivande

Ny folkomröstning i Irland efter undantag från det militära samarbetet?

Eftersom irländska folkomröstningar är bindande kan Dublin inte trotsa folkets vilja. Däremot finns det inget formellt som hindrar regeringen från att utlysa en andra folkomröstning om Nicefördraget.

En ny folkomröstning är en utväg som EU:s ledning önskar sig och som Irlands premiärminister Bertie Ahern överväger, med det låga valdeltagandet som förevändning.

En annan utväg skulle kunna vara, utan att omförhandla Nicefördraget vilket EU:s ledning bestämt avvisar, att i efterhand ge Irland någon form av undantag.

Efter Danmarks nej till Maastrichtfördraget i juni 1992 omvandlades ett utrikesministermöte som NATO höll i Oslo (!) under en stund till ett EU-möte. Och det gav beskedet att ratifikationen fortsätter i de andra länderna. Sedan tog det ett halvår att komma fram till ett

specialavtal med fyra danska undantag (Edinburghprotokollet), som så småningom godkändes i en ny folkomröstning (maj 1993). I sak förändrades egentligen ingenting i fördraget, men protokollet kunde presenteras som en eftergift till Danmark.

Kanske måste Irland efter dansk modell ges någon särställning i den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken, i synnerhet dess militära delar. 72 procent av irländarna (enligt en färskt opinionsundersökning från institutet MRBI) vill slå vakt om neutraliteten, medan bara 50 procent är för ett irländskt deltagande i EU:s militära insatsstyrkor.

Åtminstone måste någon form av irländskt undantag från det militära samarbetet inom EU kunna presenteras som något nytt och det ska dessutom förmodas kunna vinna irländarnas gillande i en ny folkomröstning.

hedersgäst Bush röstades fram av mindre än en fjärdedel av amerikanerna. Hela EU-parlamentet måste upplösas. Där valplikt inte gällde, röstade ofta färre än en femtedel av befolkningen. I italienska regioner, franska fullmäktigeförsamlingar, svenska förortsstyrelser, portugisiska och danska kommunfullmäktigeförsamlingar måste vallokalerna öppnas och makten omprövas. Få röstade och de som verkligen gjorde sig omaket hade kanske tvivelaktiga motiv.

Å andra sidan var valdeltagandet extremt högt när danskarna sa nej till Maastricht. Det blev ändå omval. Alltså: Att rösta fritt är stort. Att rösta rätt är större"

Haider vill rösta om utvidgningen
Efter irländarnas nej till Nicefördraget kräver nu Jörg Haider en beslutande folkomröstning i Österrike om EU:s östutvidgning. Kravet orsakar nya spänningar inom den österrikiska regeringskoalitionen, som består av Haiders högerparti FPÖ och det konservativa ÖVP. Förbundskansler Wolfgang Schüssel (ÖVP) avvisar tanken på en folkomröstning. Den socialdemokratiska oppositionen, men bara om sådana äger rum i alla EU-länder.

Enligt opinionsmätningar stöder en knapp majoritet av österrikarna EU-utvidgningen. FPÖ var emot Österrikes EU-inträde liksom att landet skulle gå med i valutaunionen EMU, men lade EU-kritiken på hyllan när man förra året släpptes in i regeringen.

Turkiet stoppar samarbete EU-NATO
De senaste veckornas intensiva försök att få Turkiet att godkänna ett nära samarbete mellan EU och militäralliansen NATO har brutit samman, uppger diplomater i NATO:s högkvarter i Bryssel. Det är ett bakslag för EU:s strävan att skapa en militär krishanteringsstyrka och för det svenska ordförandeskapet i EU.

Turkiet är medlem i NATO, men inte i EU.
Turkiska politiker har förhandlat intensivt med Storbritannien för att nå en lösning där landet får större inflytande på EU:s beslut om krishantering än vad EU tidigare erbjudit. En uppgörelse var klar i början av juni men har nu avisats av Turkiets inflytelserika militäretablissemang.

Inom EU har också Grekland, som är Turkiets rival, motsatt sig en uppgörelse. Tanken är att EU och NATO ska samordna sin militära planering och att EU ska få låna militära resurser av NATO. För att det ska bli möjligt krävs att samtliga NATO- och EU-länder är överens.

Nyheter om EU är ett månatligt nyhetsbrev som utges av Folk rörelsen Nej till EU Ansvarig utgivare: Eivor Nilsson

Redaktör: Gösta Torstensson. Redaktionen adress: Rondovägen 312, 142 41 Skogås. Tfn: 08-771 43 79. E-post: gausta@wineasy.se.

PRENUMERATION: ENSKILDA PERSONER 60 KR/12 NR. ORGANISATIONER, FÖRETAG OCH INSTITUTIONER 120 KR/12 NR.

Distribution: Folk rörelsen Nej till EU, Box 311 24, 400 32 Göteborg. Tfn. 031-701 01 77. Fax: 031-13 16 03. E-post: fneu@algonet.se.